

CREAREA SI INTARIREA COMUNITATILOR

MASURI + LEADER

DEZVOLTAREA COMUNITARA

- Dezvoltarea comunitara este un proces ce are scopuri multiple:
- educarea si motivarea oamenilor in a se ajuta pe ei insisi;
- dezvoltarea leadership-ului;
- crearea printre membrii comunitatii a constiintei cetateniei, a unei constiinte civice etc.,

INTARIREA (strategia de dezvoltarea) COMUNITATII

- in functie de cerinte
 - neprotocolar
 - neortodox

ELEMENTELE CHEIE ALE UNEI COMUNITATI “TARI,,

***Participarea comunitatii** (mobilizare)

***Managementul comunitatii**

(resurse disponibile, ce vrem sa realizam, utilizarea disponibilului pentru atingerea dorintei, ce se intimpla dupa ce ne-am atins scopul dorinta ?

***Crearea unui mediu favorabil**

(modificarea mediului pentru desfasurarea activitatilor de autodezvoltare)

COMUNITATE SI LEADER

*Abordarea LEADER =Intarirea si Dezvoltarea Comunitatii

*Axa 4 LEADER PNDR 2007-2013 un exercitiu util si necesar ,o experienta noua de viata comunitara

*Noua programare 2014-2020 intensifica si consolideaza dezvoltarea comunitara

Fișa Măsurii 19 ***Dezvoltarea locală*** ***LEADER***

PNDR 2014-2020

- ▶ Pe data de 01.Iulie.2014 a fost transmisă Comisiei Europene, prin Sistemul European de Comunicare, varianta revizuită a PNDR 2014-2020
- ▶ Formatul transmis a fost postat pe site-ul MADR – <http://www.madr.ro/>

Valoarea adăugată generată prin LEADER

LEADER, ca abordare inovatoare, bazată pe cooperare și implementată într-o anumită regiune, **generează valoare adăugată în respectiva regiune** în special datorită implicării de jos în sus a populației și a participării integrate a reprezentanților sectoarelor economice.

Printre **exemplele de valoare adăugată** generată prin LEADER se numără:

- SDL respectă caracterul unic al respectivei regiuni
- Capacitatea instituțională este creată și consolidată prin parteneriate, fiind dezvoltate și utilizate resursele umane și know-how
- Sunt generate situații de câștig reciproc între părțile implicate și avantaje colaborative la nivelul comunității
- Sunt identificate soluții locale integrate și creative pentru problemele manifestate la nivel local
- Flexibilitate în aplicarea conceptului de inovare în funcție de specificul local
- Dezvoltarea identității locale
- Schimburi de experiență și bune practici inter-teritoriale și trans-nationale

Inovarea

- ▶ Inovarea în cadrul Leader constă în modul în care GAL-urile abordează oportunitățile și provocările identificate la nivel local și în modul în care reușesc să crească interesul pentru **dezvoltarea proiectelor inovatoare de utilitate publică și/sau cu impact economic, social și cultural**. Astfel, la nivelul unei comunități locale, **acțiunile inovatoare pot viza de exemplu:**

- eficiența energetică și promovarea energiei din surse regenerabile,
- TIC,
- patrimoniu material și imaterial inclusiv patrimoniu natural de interes local,
- grupuri de producători,
- piețe agricole, agroalimentare pentru produsele locale,
- grupuri vulnerabile și comunități dezavantajate etc.

Teritoriul eligibil LEADER 2014-2020

- ▶ LEADER se aplică pentru **teritorii** cu o populație cuprinsă între **10.000 – 100.000** de locuitori, inclusiv în orașele mici cu o populație de maximum 20.000 de locuitori.
- ▶ Având în vedere densitatea redusă a populației în zona Delta Dunării, pentru această zonă se va accepta un prag minim de 5000 locuitori.
- ▶ Suprafață eligibilă LEADER este de 228.754 km², cu o populație de 11.359.703 locuitori.

Selectarea SDL

- ▶ Selectarea strategiilor de dezvoltare locală se va realiza în baza **unei singure proceduri publice de selecție care va fi elaborată la nivelul MADR** și care va presupune verificarea eligibilității și aplicarea criteriilor de selecție, urmând a fi stabilit în cadrul național de implementare **un punctaj minim pentru selecția strategiilor de dezvoltare locala.**
- ▶ SDL-urile vor fi selectate de către un comitet constituit în acest scop și aprobat la nivelul MADR. **Alocările financiare** pentru SDL se vor stabili proporțional cu populația acoperită de fiecare GAL (EURO/locuitor) și cu teritoriul acoperit (EURO/km²), ponderea celor două criterii în calcularea bugetului SDL fiind egală, respectiv 50% populația și 50% teritoriul.
- ▶ Ulterior aplicării procedurii de selecție, în cazul în care rezultă o economie financiară provenită din evaluarea strategiilor de dezvoltare locală ce nu au obținut punctajul minim obligatoriu, **suma disponibilă se constituie în rezerva de performanță și va fi alocată GAL-urilor – sub formă de premiere, pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță.** Detaliile cu privire la sistemul de premiere vor fi precizate în cadrul național de implementare.

Criteria de eligibilitate pentru SDL

Parteneriatul trebuie să fie constituit din minimum 51 % reprezentanți ai mediului privat;

- ▶ Organizațiile din mediul urban trebuie să reprezinte maximum 25% la nivel decizional și la nivelul total al populației acoperite din teritoriu;
- ▶ Omogenitatea teritorială;
- ▶ Teritoriul cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 de locuitori, inclusiv în orașele mici cu o populație de maximum 20.000 de locuitori. Având în vedere densitatea redusă a populației în zona Delta Dunării, pentru această zonă se va accepta un prag minim de 5000 locuitori;
- ▶ Capacitatea demonstrată pentru implementarea strategiei din punct de vedere administrativ;
- ▶ Prezența unui singur GAL pe teritoriul eligibil LEADER.

Criteriale de selecție vor fi stabilite în cadrul național de implementare pentru selecția SDL și vor viza structura parteneriatului, populația, teritoriul și calitatea strategiei.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- ▶ Prioritizarea teritoriilor cu zone dezavantajate, cu zone cu potențial natural și zone cu reprezentare a minorităților;
- ▶ Prioritizarea parteneriatelor care au reprezentare semnificativă a sectorului privat și societății civile;
- ▶ Prioritizarea parteneriatelor constituite în forma legală;
- ▶ Prioritizarea strategiilor care includ operațiuni cu valoarea adăugată demonstrată.

Calendarul indicativ de selecție

Calendarul indicativ de selecție GAL se va desfășura pe o perioadă de 17 luni, care este raportată la un moment de referință, conform Reg. 1303/2013 - Art 33 (4) – aprobarea Acordului de Parteneriat și include :

- ▶ **Etapa 1:** Sprijin pregătitor, care se desfășoară pe o perioadă de 8 luni de la aprobarea AP
- ▶ **Etapa 2:** Selecția SDL, care se desfășoară pe o perioadă de 13 luni și se finalizează la 17 luni de la aprobarea AP.

În cadrul celor 17 luni, perioada din etapa 1 aferentă implementării contractelor pentru SP se suprapune cu perioada aferentă postării și lansării apelului pentru selecția SDL din etapa a 2-a.

Detalii privind etapa de implementare a SDL

- ▶ Diferența valorică rezultată între bugetul total al măsurii alocat pentru suprafața totală eligibilă și suprafața acoperită efectiv de SDL-urile selectate și GAL-urile autorizate, se va constitui într-un **fond de premieră la dispoziția AM PNDR** care va fi alocat către **cele mai performante GAL-uri**, respectiv către cele care vor atinge un nivel prestabilit al contractării bugetului alocat și/sau al plăților efectuate. Detaliile cu privire la sistemul de premieră vor fi detaliate în cadrul național de implementare.
- ▶ Pe parcursul implementării SDL selectate, MADR va stabili un **sistem de redistribuire a alocării financiare în funcție de performanțele înregistrate de GAL** în implementarea obiectivelor propuse prin strategie.
- ▶ GAL-urile neperformante, care nu vor atinge un nivel de performanță prestabilit de către AM PNDR prin cadrul național de implementare, vor fi penalizate proporțional cu nerealizarea gradului de performanță stabilit, sumele astfel disponibilizate se vor constitui distinct în bugetul LEADER.

19.1. Sprijin pregătitor

Cheltuieli eligibile și condiții de eligibilitate

Cheltuieli eligibile:

Cheltuieli pentru:

- (a) activități de consultare, animare și grupuri de lucru în vederea elaborării SDL;
- (b) consultanță tehnică și financiară în vederea elaborării SDL, inclusiv achiziția de informații și date necesare elaborării SDL;
- (c) costuri de personal necesar în vederea elaborării SDL.

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- SDL-urile aferente unor teritorii care se suprapun nu sunt eligibile pentru sprijinul pregătitor;
- Grupuri alcătuite din parteneri care să reprezinte sectorul public, economic și social din teritoriul eligibil, în care partenerii publici reprezintă maximum 49% (cu un acord formal semnat de fiecare membru);
- Grupurile trebuie să aibă definit un teritoriu geografic omogen care să respecte spațiul eligibil pentru implementarea LEADER și să cuprindă o populație între 10.000 și 100.000 de locuitori, pentru zona Deltei Dunării se va accepta un prag minim de 5000 locuitori.

19.1. Sprijin pregătitor

Sume și rate de sprijin aplicabile

Se va oferi sprijin de asistență tehnică în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1303/2013, până la suma maximă de 20.000 Euro pentru SDL depusă de parteneriat, astfel:

- ▶ Cheltuielile pentru animare (descrise la lit. a secțiunea cheltuieli eligibile) vor fi de maximum 10.000 euro, acordate proporțional cu numărul de locuitori acoperit de SDL. Rezultă că, în funcție de numărul de locuitori alocarea financiară va fi x euro/ locuitor.
- ▶ Cheltuielile legate de elaborarea strategiei (descrise la lit. b și c secțiunea cheltuieli eligibile) se vor încadra în suma maximă de 10.000 de euro, indiferent de mărimea teritoriului și populația acoperită de SDL.

Nu se acordă avans.

Metoda de calcul detaliată se va stabili în legislația națională.

Intensitatea sprijinului nerambursabil pentru această submăsură este 100%.

Rambursarea cheltuielilor pentru Sprijinul Pregătitor va fi efectuată doar pentru SDL-urile declarate eligibile de către Autoritatea de Management, ulterior procesului de evaluare și selecție a SDL.

Sprijinul nu este condiționat de selectarea SDL.

19.1. Sprijin pregătitor

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție

- ▶ Se acordă prioritate parteneriatelor care dovedesc expertiză pentru realizarea activităților de consultare, animare și grupuri de lucru în vederea elaborării SDL;

Noutăți în dezbateri

- ▶ Principiul structurii parteneriatului (se va acorda prioritate reprezentării semnificative a sectorului privat și a societății civile);
- ▶ Principiul densității populației din teritoriul vizat de parteneriat (se acordă prioritate teritoriului cu densitate redusă)

19.2 – Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul SDL

Eligibilitate

Cheltuieli eligibile:

- ▶ Cheltuielile vor fi conforme cu cele din fișa măsurii PNDR/LEADER în funcție de tipul măsurii și în conformitate cu Regulamentul nr 1305/2014. Nu sunt eligibile cheltuielile conform art. 69 (3) din Regulamentul 1303/2013.

Condiții de eligibilitate:

- ▶ Condițiile de eligibilitate vor fi conforme cu cele ale **fișei măsurii corespunzătoare din PNDR/fișa LEADER/descrierea măsurii inovative din SDL și cu obiectivele strategiei de dezvoltare locală.**
- ▶ Pentru a fi eligibile, toate cheltuielile aferente implementării SDL trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL.

19.2 – Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul SDL

Tipuri de acțiuni neeligibile

Noutați de dezbătut

Tipuri de acțiuni neeligibile:

- ▶ Sprijin privind transferul de cunoștințe și acțiuni de informare; (Art 14/ Reg. 1305/2013)
- ▶ Sprijin pentru schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatațiilor și pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri; (Art 14/ Reg. 1305/2013)
- ▶ Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației (Art 15/ Reg. 1305/2013) ;
- ▶ Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor (Art 21/ Reg. 1305/2013);
- ▶ Plățile pentru agromediu și climă (Art 28/ Reg. 1305/2013);
- ▶ Plăți Natura 2000 și plăți legate de Directiva-cadru privind apa (Art 30/ Reg. 1305/2013);
- ▶ Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (Art 31/ Reg. 1305/2013);
- ▶ Plățile pentru bunăstarea animalelor (Art 33/ Reg. 1305/2013);
- ▶ Sprijin pentru gestionarea riscurilor (Art 36/ Reg. 1305/2013);

19.2 – Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul SDL

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție

- ▶ Sistemul de selecție a proiectelor va fi stabilit în strategia de dezvoltare locală și va fi aprobat de AM PNDR prin selecția strategiei.
- ▶ GAL-urile vor evalua documentele și vor selecta proiectele, pe bază de criterii coerente și relevante, prin intermediul unui proces public de selecție.
- ▶ **GAL-urile vor prelua principiile din fișele măsurilor/sub-măsurilor din PNDR 2014-2020 la care vor adăuga, dacă este cazul, criterii de selecție stabilite la nivel local precizate în SDL.**
- ▶ **Pentru măsurile inovative, GAL va aplica criterii de selecție locale, precizate în SDL și care au fost stabilite în conformitate cu obiectivele acesteia;**

19.2 – Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul SDL

Sume și rate de sprijin aplicabile

- ▶ Sprijinul acordat - până la un maxim de 200.000 de euro/proiect. Se vor aplica regulile de ajutor de stat în vigoare (dacă este cazul) specifice fiecărui tip de măsură implementată prin LEADER.
- ▶ Condițiile detaliate cu privire la acordarea sprijinului pentru proiectele inovative (altele decât cele aferente măsurilor din PNDR) vor fi stabilite de GAL-uri, astfel: **intensitatea sprijinului pentru proiectele generatoare de venit va fi de maximum 90% (în funcție de domeniul de intervenție), iar pentru proiectele negeneratoare de venit va fi 100%.**
- ▶ Pentru **operațiunile specifice măsurilor standard din PNDR se va respecta intensitatea sprijinului specifică măsurii din PNDR.**
- ▶ Pentru măsura ce vizează grupurile de producători finanțarea se va acorda în condițiile art. 27 (4) din Regulamentul FEADR.
- ▶ Beneficiarii sub-măsurii 19.2 pot solicita Agenției de Plăți, plata unui avans în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1305/2013, cu completările și modificările ulterioare.

19.3. Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală Eligibilitate

Sunt eligibile costurile proiectelor de cooperare din teritoriul național (cooperare inter-teritorială), sau costurile proiectelor de cooperare între teritoriile naționale și teritoriile altor State Membre (cooperare transnațională).

Cheltuielile sunt eligibile pentru:

- pregătirea proiectelor; organizarea misiunilor tehnice, întâlnirilor, atelierelor de lucru; proiecte comune de instruire, networking legate de acțiunea comună; costurile administrative; activități de promovare; achiziția/inchirierea de echipamente/bunuri aferente proiectului de cooperare.

Condiții de eligibilitate:

Condițiile principale de eligibilitate sunt:

- (a) integrarea în strategia teritoriului;
- (b) proiectul trebuie să prezinte activități concrete comune;
- (c) partenerul/inițiatorul unui proiect de cooperare din România trebuie să fie un GAL autorizat la nivelul național
- (d) prezentarea unui plan financiar, care să includă contribuția tuturor partenerilor.

19.3. Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală

Principii la stabilirea criteriilor de selecție

- ▶ Acțiunile de cooperare trebuie să contribuie la obiectivele din strategia de dezvoltare locală.
- ▶ Selectarea proiectelor de cooperare se va face de către AM PNDR, în baza unui sistem de depunere a solicitărilor. În acest sens, se vor lansa apeluri care vor conține informații detaliate cu privire la criteriile de selecție a proiectelor și cheltuielile eligibile.

Se va acorda prioritate proiectelor de cooperare care:

- includ acțiuni inovative;
- integrează aspecte legate de mediu;
- vizează să faciliteze implementarea acțiunilor care se adresează grupurilor de producători, asociațiilor și parteneriatelor;
- în cadrul parteneriatului coordonatorul proiectului de cooperare va fi un GAL recunoscut la nivel național;
- vizează accesarea de piețe noi pentru produsele locale și dezvoltare de lanțuri scurte de producție și desfacere;
- promovează transfer de noi tehnologii sau inovare;
- promovează valorificarea potențialului turistic/ecoturistic local;
- promovează grupurile vulnerabile;
- se încadrează în teritoriul ITI (Delta Dunării).

19.4. Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare

Condiții de eligibilitate

- ▶ Strategia de dezvoltare locală este cadrul general pentru toate activitățile și cheltuielile aferente GAL-ului.
- ▶ **Cheltuielile administrative și de animare sunt eligibile doar după aprobarea strategiei de dezvoltare locală.**
- ▶ Pentru personalul și membrii GAL, cheltuielile de participare la activitățile Rețelei Naționale și Rețelei Europene de Dezvoltare Rurală și alte activități de instruire, informare și promovare pentru implementarea strategiei de dezvoltare locală sunt eligibile și dacă se realizează în afara teritoriului GAL.
- ▶ **Decontarea cheltuielilor de funcționare se va realiza în funcție de performanța GAL-ului în procesul de implementare a strategiei.**

19.4. - Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare

Cheltuieli eligibile

Pentru funcționarea GAL, sunt eligibile costurile legate de managementul implementării strategiei.

În acest context, **pentru funcționarea GAL**, sunt eligibile următoarele:

- ▶ cheltuieli de personal;
- ▶ cheltuieli pentru servicii de expertiză legate de implementarea strategiei GAL,
- ▶ cheltuieli aferente sediului administrativ al GAL (închiriere și dotarea) din teritoriul GAL;
- ▶ cheltuieli pentru echipamente și consumabile necesare funcționării GAL;
- ▶ cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor GAL și ale comitetului de selecție,
- ▶ cheltuieli pentru comunicare, transport și utilități;
- ▶ costuri de audit;
- ▶ costuri legate de monitorizarea și evaluarea strategiei;
- ▶ cheltuieli de participare la activitățile rețelei naționale și rețelei europene de dezvoltare rurală și la alte activități de instruire, informare și promovare care vizează implementarea strategiei;
- ▶ cheltuieli cu servicii de consultanță tehnică și financiară;
- ▶ cheltuieli pentru achiziția unui autoturism și întreținerea acestuia, în conformitate cu restricțiile prevăzute de legislația națională aplicabilă entităților publice;
- ▶ pentru Delta Dunării: un mijloc de transport fluvial, în conformitate cu bugetul stabilit în legislația națională privind achiziționarea de mijloace de transport persoane pentru sectorul public;
- ▶ instruirea și/sau dezvoltarea competențelor angajaților GAL și a liderilor locali din teritoriul GAL privind implementarea SDL;

Măsuri care sunt adresate și zonei montane

- ▶ SM4.1. – Investiții în exploatații agricole
- ▶ SM4.2. – Sprijin pentru investiții în procesarea / marketingul produselor agricole
- ▶ SM4.3. – Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice
- ▶ SM6.1. – Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri
- ▶ SM6.2. – Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale
- ▶ M7 – Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale
- ▶ M1 – Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare
- ▶ M8 – Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite și perdele forestiere
- ▶ M10 – Agromediu și climă
- ▶ M11 – Agricultură ecologică
- ▶ M13 – Plati pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice
- ▶ M16 – Cooperare
- ▶ M19 – LEADER

Vă mulțumesc!
CDRJ HR - coord. VASILE JURAVLE

